

מבקר המדינה
דו"ח שנתי

36

דו"ח שנתי 36 של מבקר המדינה

מבקר המדינה

דו"ח שנתי 36

לשנת 1985 ולחשבונות
שנת הכספים 1984

חלק א

דו"ח שנתי זה הוא האחרון המתפרסם בחתימת ידי. אני אמור לסיים את תקופת כהונתי כמבקר המדינה בטרם יפורסם דו"ח שנתי 37, שעל הכנתו אני שוקד בימים אלה.

עם הגשת דו"ח זה אני רואה חובה לעצמי להביע את דאגתי העמוקה נוכח הנטייה המסתמנת בהצעת חוק יסוד: מבקר המדינה, שהממשלה הניחה על שולחן הכנסת בינואר 1985. נטייה זאת מתבטאת בהצרת תחומי פעולתו של מבקר המדינה וצמצום וכן בביטול מעמדו הקונסטיטוציוני העצמאי.

הצרת תחומי פעולתו של מבקר המדינה מתבטאת בהשמטת הוראת היסוד הקיימת בחוק מבקר המדינה, מאז חוקק לראשונה בשנת 1949, והמנוסחת כיום בסעיף 1 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב) כדלקמן:

"ימונה מבקר המדינה (בחוק זה - המבקר) לקיום הביקורת על משק הכספים וניהולו, על הרכוש ועל המינהל של המדינה ושל הגופים העומדים לביקורתו של המבקר ולמילוי שאר התפקידים המוטלים על המבקר לפי חוק זה".

הצעת החוק מבטלת את הסעיף הזה ומגדירה את ביקורת המדינה אך ורק כביקורת על משרדי ממשלה וגופים מבוקרים נוספים. במקביל, מבטלת הצעת החוק הוראה קונסטיטוציונית הקיימת בחוק יסוד: משק המדינה - 1975, המעמידה גם היא את משק המדינה לביקורתו של מבקר המדינה.

שוב אינה מופיעה בהצעת החוק ההגדרה הרחבה והכוללת של הביקורת, כפי שהייתה בעבר והקיימת עד היום, ובלבי מקנן חשש כבד, שתחומים חשובים, שבהם עסקה הביקורת בעבר, יוצאו ממנה בעתיד.

שר האוצר הראשון של מדינת ישראל, המנוח אליעזר קפלן, בהציגו את חוק מבקר המדינה בפני הכנסת הראשונה בשנת תש"ט, אמר שמטרת החוק היא להקים "מוסד לביקורת כמכשיר פרלמנטרי, לפיקוח על ניהול משק המדינה". ואכן גישה זו הייתה ביסודה של הביקורת במשך 36 שנות פעולתה.

הצעת החוק, אם תתקבל, תגרום לכך, שביקורת המדינה תחדל להיות ביקורת על כלל המשק של המדינה ותהיה ביקורת רק על ניהול משרדים ממשלתיים. הצרת תחומי של מבקר המדינה תצר גם את יכולתה של הכנסת לפקח על הרשות המבצעת.

כאמור, יש בהצעה גם משום פגיעה במעמדו הקונסטיטוציוני העצמאי של מבקר המדינה, המבוסס כיום על סעיף 5 לחוק מבקר המדינה. סעיף זה מבטיח למבקר מעמד עצמאי תוך כדי אחריות בפני הכנסת. ההצעה מבטלת את הסעיף וקובעת במקומו, שמבקר המדינה יפעל בשליחות הכנסת, וההבדל בין השניים הוא מהותי.

אני מתריע מפני פגיעה במעמדו העצמאי של מבקר המדינה ובהיקף הרחב של תחום פעולתו, שהם מאבני היסוד של הדמוקרטיה בישראל.

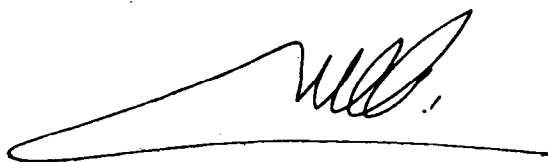
השנה האחרונה עמדה בסימן ביצוע התכנית, מחודש יולי 1985, לשיקום המשק. לתכנית זו הישגים מרשימים ביותר בתחום ריסון האינפלציה ושיפור האווירה הכללית במשק.

ממשלת ישראל השכילה לגייס את נכונות הציבור לשינויים ולוויתורים. עיקרו של השינוי במדיניות הממשלה הוא בהשתחררות מאילוצים מחשבתיים ובפתיחות לרעיונות ולפתרונות חדשים. אך למרות החשיבות הרבה שיש לייחס לריסון האינפלציה, הרי יש

לראות בהישג זה רק שלב ביניים, מילוי תנאי הכרחי להמשך המשימה של שינוי מבני ושיקום המשק. ללא ביצוע השלבים הבאים הרי גם ההישג הקיים יותר פגיע ושבור.

תנאי הכרחי לשינוי מבנה המשק הוא הקטנת תקציב המדינה. דו"ח שנתי 36, המוגש בזה, מצביע כי טרם הושגה פריצת הדרך בתחום זה. סיבה חשובה לכך היא השימוש הנרחב בשוק ההון לביצוע פעולות חוץ-תקציביות. הפניית מקורות מן החסכון המוסדי לכיסוי צרכים, אשר לא מצאו את ביטויים בתקציב, אינה מבטלת את ההוצאה; היא דוחה את רישומה התקציבי לשנים הבאות. לא רק החלטות ופעולות של הממשלה בעבר פוגעות בחופש הפעולה שלה, גם התחייבויות כספיות של גופים ומוסדות ציבוריים מועמסות פעמים רבות בדיעבד על תקציב המדינה. כך נפגם חופש הפעולה של הממשלה והכנסת, בבואן להציע ולאשר תקציבים שנתיים.

הוצגה כאן אחת הבעיות אשר יהיה צורך לתת את הדעת עליה בהמשך ביצוע התכנית לשיקום המשק.

יצחק טוניק

מבקר המדינה

ירושלים, ה' בניסן התשמ"ו
14 באפריל, 1986

תוכן העניינים

חלק א'

פעולות מבקר המדינה ומשרדו בתקופת הדין וחשבון

ממצאי הביקורת

פרק ראשון - האוצר

כג	תקציב המדינה לשנת הכספים 1984 וביצועו
כג	חוק התקציב והתקציב המתוקן
כז	ההוצאה למעשה
לד	ההכנסה
לו	הגרעון בתקציב
		ממצאים בדבר הליכי תקצוב, ביצוע התקציב
לז	והרישום בדו"ח האוצר

דו"ח על מאזן זכויותיה והתחייבויותיה של

מג	המדינה ליום 31.3.1985
מח	המאזן השוטף
מט	זכויות שוטפות
נח	התחייבויות שוטפות
סה	זכויות מוניטאריות הנובעות מביצוע תקציב
סה	הלוואות ופקדונות
עא	השקעה במניות
עו	שאר הזכויות המוניטאריות
עח	חובות המדינה
עח	מלוות פנים
פו	מלוות חוץ
צא	מקדמות מבנק ישראל
צא	התחייבויות בגין ביטוח הצמדה למדד ולשער המטבע
צג	ערבויות המדינה

התכנית לייצוב המשק – התחזית והביצוע –

1	לקחים ראשוניים
1	מבוא
2	ממצאים אופייניים
7	ריכוז ממצאים
14	כוח אדם
16	שעות נוספות
17	פירוט הממצאים במשרדים השונים
44	סיכום

משרד האוצר

אגף החשב הכללי

48	ויתור על גביית חובות, מחיקה מהחשבון והמרת הלוואה למענק
53	פרעון חובות של מפעל תעשייתי כושל על ידי אוצר המדינה
60	הסדרים כספיים בין האוצר לבין הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית
75	שירותי הרכב של הממשלה
82	דיור למשרדי ממשלה
88	מינהל הגמלאות

אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

97	ניהול ענייני תכניות חסכון
		ממצאי מעקב:
115	הפיקוח על קופות ביטוח (ביטוח מנהלים)

מינהל הכנסות המדינה

126	מס הכנסה מישראלים בשטחים נכסים מאושרים להשכרה על פי חוק
134	לעידוד השקעות הון
145	מס ערך מוסף – החזרי עודף מס תשומות
151	גביית היטלי מלאי
		ממצאי מעקב:
158	היערכות מחדש של משרדי מס רכוש
160	שומות והשגות במע"מ

נציגות שירות המדינה

162	הדרכה במסגרת נציבות שירות המדינה
-----	-------	----------------------------------

פרק שני - משרדי הממשלה

משרד ראש הממשלה

- 173 מתן תמיכות
175 שימוש ברכב ממשלתי על ידי פקידים בכירים

משרד האנוגייה והתשתית

- 178 כורי כוח גרעיניים להפקת חשמל

משרד הבינוי והשיכון

- מכירת דירות שבבעלות המדינה ובאחריות
186 משרד הבינוי והשיכון
המינהל לבנייה כפרית ויישובים חדשים:
191 מסירת עבודות לקבלנים בדרך של משא ומתן
198 הסיוע לבנייה בקיבוצים
מחלקת עבודות ציבוריות:
201 תביעות בגין נזקים לכבישים ולמתקנים
205 רכישת ציוד לכיבוי אש ואחזקתו במשרדי הממשלה
שיכון ופיתוח לישראל בע"מ:
209 בנייה בעסקאות משותפות עם קבלנים
219 עסקה לבניית דירות ברמת אביב ג'
מרכז הבנייה הישראלי:
225 פעולות המרכז
ממצאי מעקב:
237 רישום שיכונים ציבוריים
241 בניית דירות למיעוטים בחיפה
242 עמידר - מכירת דירות

משרד הבריאות

- 244 מערך שירותי הבריאות במדינה
307 בית החולים הכללי אסף הרופא
321 בית החולים ע"ש הלל יפה, חדרה
337 מרכז הבריאות בקה אל גרבייה
341 מכשירי כליה מלאכותית וסלילי דיאלזה
343 ביטוח רפואי לנתמכים
351 הפיקוח על חומרים רעילים
358 בטיחות אש במוסדות רפואיים

ממצאי מעקב:

- 364 שירותי בריאות בשכונות מצוקה
366 שירותי רפואה דחופה

המשרד לענייני דתות

- 370 הטיפול במקומות הקדושים ליהודים
הפיקוח על מוסדות ללימוד תורה ומוסדות דת אחרים
375 המקבלים תמיכות

משרד החוץ

- 379 פעולות הסברה
ממצאי מעקב:
389 קרנות מקומיות בנציגויות

משרד החינוך והתרבות

- 392 ניצול תקן שעות הוראה בחינוך היסודי
402 אישור ספרי לימוד
405 מתן תמיכות ייחודיות
רשות הספורט - סיוע לפעולות ספורט
413 ברשויות מקומיות
417 רשת גני ילדים של אגודת ישראל
428 רישום עתיקות ושימורן
ממצאי מעקב:
449 הקמת בית ספר יסודי ברמת הגולן

משרד החקלאות

- 451 טיפול במושבים ובחקלאים שבמצוקה
460 דיג מרחקים
464 גידול בעלי חיים לבשר בארץ וייבוא בשר בקר קפוא
475 ענף גפן היין
פעולות פרסום של מועצת הפירות והמועצה
482 לשיווק פרי הדר
המועצה לייצור ולשיווק של טבק גולמי -
488 מינהל וכספים
494 מועצת הזיתים
498 ק.א.ל. קווי אוויר למטען בע"מ
ממצאי מעקב:
513 תמיכה בענף החלב
516 מינהל המחקר החקלאי - אפסנאות ומשק

מינהל מקרקעי ישראל

- 518 הטיפול בגביית חובות
524 טיפול בקרקעות סביון
528 החכרת קרקע חקלאית לזמן קצר
534 הפקעת קרקע חקלאית להרחבת מתקן בטחוני
538 פיתוח איזור מגורים בנצרת - שכונת שנלר
ממצאי מעקב:
542 פיקוח על מחצבות

משרד המשטרה

משטרת ישראל

- 544 תלונות נגד שוטרים על שימוש בכוח
562 המשמר האזרחי

שירות בתי הסוהר

- 573 תעסוקת אסירים

משרד המשפטים

- 585 הוצאה לפועל של פסקי דין לטובת המדינה
592 פעולות הכונס הרשמי
596 בתי הדין לעבודה
604 משפטי תעבורה
610 מכירת מעוקלים על ידי ההוצאה לפועל
618 תשלומים לגורמי חוץ והתקשרויות עמם
ממצאי מעקב:
623 סדרי מינהל ומתן שירותים בבתי המשפט
624 מועצת רואי חשבון
625 רשם מאגרי מידע

משרד העבודה והרווחה

- 627 טיפול בדורשי עבודה אקדמאים
639 השירות לזקן
650 ביצוע חוק הנוער (טיפול והשגחה)
656 מעון כפר נחמן
ממצאי מעקב:
666 פיקוח על הפעלת מעליות ודודי קיטור

שירות התעסוקה

- 668 העסקת עובדים תושבי חוץ בישראל

משרד הפנים

- 674 מינהל האוכלוסין
ממצאי מעקב:
686 רישום עמותות והפיקוח עליהן

המשרד לקליטת העלייה

- 688 קליטת עולי אתיופיה
705 הסיוע לתושבים חוזרים
ממצאי מעקב:
709 תכנית גמלאות מיוחדת לעולים

משרד התחבורה

- 712 רישום ורישוי נהגים וכלי רכב
729 מינהל התעופה האזרחית
742 הרשות לחינוך והכשרה ימיים
750 קביעת אגרות וגבייתן

רכבת ישראל

- 755 בתי המלאכה - אחזקת קרונות וקטרים
764 אחזקת מתקני איתות ובטיחות
ממצאי מעקב:
769 סלילת שלוחות

משרד התיירות

- אשראי מקרנות היצוא ותגמולי ביטוח שער
771 לענף התיירות
778 פעולות אגף ההסברה

משרד התעשייה והמסחר

- 784 יבוא ושיווק של בשר קפוא
794 פעולות לעידוד ענף הטקסטיל
השתתפות במימון מחקר ופיתוח באמצעות
803 שותפות מוגבלת
810 ענף השמנים
814 סיוע להרחבת מפעלים בענף הכימיה
820 מחקרים לפיתוח תשתית
825 אספקת מזון בשעת חירום

ממצאי מעקב:

- 830 פיקוח על הסחר הקמעונאי
832 קרן לניהול מחקר תעשייתי
833 מכון היצוא הישראלי

משרד התקשורת

בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

- 838 התארגנות החברה ופעולותיה
867 רכב החברה
874 הטיפול בשידורי רדיו וטלוויזיה
881 חיוב מגויי טלפון וזיכויים
884 אישור לימודים בחו"ל לעובדי החברה

- 886 הביקורת הפנימית במשרדי הממשלה ובמוסדות המדינה

- 897 חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב)

תוכן העניינים

חלק ב'

ממצאי הביקורת

פרק שלישי - מוסדות המדינה

המוסד לביטוח לאומי

- 919 חוק ביטוח סיעוד
- 925 אכיפת הגבייה מלא-שכירים
- 937 קובץ המבוטחים
- ממצאי מעקב:
- 946 הבטחת תשלום מזונות
- 948 השירות להבטחת הכנסה
- 950 ניידות נכים - הלוואות לרכישת רכב לנכים

רשות הנמלים

- 952 נמל אילת
- 960 מחסנים וסדרי אחסנת טובין
- ממצאי מעקב:
- 966 מחלקות תפעול בנמלים
- 968 נכסי רשות הנמלים

רשות שדות התעופה

- 969 נמל תעופה בן גוריון - מחלקת כיבוי אש
- 974 הכנסות משכירויות ומוכיונות
- 982 התחשבויות עם חברות תעופה
- 986 ניהול מחסנים באמצעות מחשב
- 993 פרישת עובד הרשות וקבלת עובד אחר תחתיו
- ממצאי מעקב:
- 994 תקציב הרשות - סעיפים נבחרים

רשות השידור

- 997 הכנסות והוצאות
- 1006 נסיעות לחוץ לארץ

פרק רביעי - מערכת הביטחון

משרד הביטחון

- 1015 תקציב הביטחון
- 1021 השפעת הקיצוץ בתקציב על יחידות הסמך
- 1028 תיאום בין משרד האוצר ומשרד הביטחון
- התקשרות עם חברת מספנות ישראל בע"מ לביצוע
- 1033 אחזקה ושיפוצים של כלי שיט
- 1042 הזמנות רכש שלא הגיע זמנן
- 1046 הסכם מסגרת לאחזקת ציוד
- 1065 שכירת רכב להובלת נוסעים
- בחירת שליחים ליחידת הרכש עבור חיל האויר
- 1073 במשלחת הקניות בניו-יורק
- 1080 ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון
- 1085 הקמת מבנה לארכיון צה"ל ומערכת הביטחון
- 1093 ביצוע עבודות בינוי במחוז הצפון
- 1106 סדרי התקשרויות עם מוסכים לאחזקת רכב
- 1112 גביית תמלוגים מיצוא ביטחוני
- 1115 סיוע לשיקום כלכלי לזכאיי אגף השיקום
- 1125 הביקורת הפנימית במשרד הביטחון
- ממצאי מעקב:
- 1139 פעולות ההוצאה לאור
- 1142 הרשות העליונה לשעת חירום במערכת הביטחון
- 1145 פעולות המחלקה להנצחת החייל
- 1147 רכישת ציוד לכיבוי אש
- 1149 בחירת שליחים למשלחת הקניות

צבא הגנה לישראל

- 1152 היערכות צה"ל בגבול לבנון
- 1155 קליטת מערכת נשק
- 1156 קליטת ספינות בחיל הים
- 1159 מחשוב מערכות ניהוליות בחיל האויר
- 1168 מרכז שיקום ואחזקה
- 1173 סדרי הקצאת דלק והפיקוח על צריכתו
- 1181 תחזוקת מבנים
- 1188 המכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה
- ממצאי מעקב:
- 1193 אוגדת מילואים

- 1197 פעולות חינוך להכשרת מפקדים
 1198 יחידת רפואה פיקודית
 1201 תפקידי חיילות

המינהל האזרחי

- השפעת הקיצוצים בתקציב המדינה על תקציב
 1203 האזורים בשנות הכספים 1984 ו-1985
 1206 מערכת החינוך באזור יהודה והשומרון
 1214 רישום עתיקות ושימורן באזור יהודה והשומרון
 הטלת מסים ישירים וגבייתם באזורים יהודה
 1222 והשומרון וחבל עזה
 1235 שיקום תושבי המחנות באזור חבל עזה
 1244 הביקורת הפנימית במינהל האזרחי
 1251 פעולות המועצה המקומית קרית-ארבע
 ממצאי מעקב:
 1268 ניהול אפסנייה

התעשייה הצבאית

- 1271 פיתוח וייצור כדור חודר שריון ואספקתו לצה"ל
 1275 תע"ש ירושלים

התעשייה האזרחית

- 1280 קו ייצור למערכת נשק
 1287 דירוג מחקר

רשות פיתוח אמצעי לחימה

- 1293 מגמות בהתפתחות רפא"ל
 1298 הקמת מפעלים בתחום הדמאה תרמית

חברת מנועי בית שמש בע"מ

- 1306 פעולות והשקעות בחברה

האגודה למען החייל

- 1319 פעולות מרחב מרכז

- 1328 שירות ביטחון כללי

- 1328 המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים

פרק חמישי - איגודים

- 1331 ביקורת המדינה באיגודים
1332 .. ממצאים בעלי משמעות עקרונית בדו"חות על איגודים

- 1341 סיכומיה והצעותיה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה
1360 ביצוע הצעותיה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה

- 1361 חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב)

הודעה בדבר ציון ערכים במטבע ישראלי

בדו"ח זה, המתייחס לשנת 1985 ולחשבונות שנת הכספים 1984, סכומים במטבע ישראלי נקובים בשקלים ישנים, אלא אם כן צוין במפורש שהסכום מבוטא בשקלים חדשים.

הודעה בדבר ציון ערכים במטבע ישראלי

בדו"ח זה, המתייחס לשנת 1985 ולחשבונות שנת הכספים 1984, סכומים במטבע ישראלי נקובים בשקלים ישנים, אלא אם כן צוין במפורש שהסכום מבוטא בשקלים חדשים.

פעולות מבקר המדינה ומשרדו
בתקופת הדין וחשבון

פעולות מבקר המדינה ומשרדו

בתקופת הדין וחשבון מס' 36

דין וחשבון זה מסכם את פעולות מבקר המדינה ומשרדו בשנת 1985 ואת ביקורת החשבונות של משרדי הממשלה ומוסדות המדינה ומפעליה לשנת הכספים 1984. מבקר המדינה המציא דו"ח שנתי זה לשר הכלכלה והתכנון ביום 14.2.86. מועד הנחת הדו"ח על שולחן הכנסת הוא בתום שנים עשר שבועות מיום המצאת הדו"ח.

ביקורת המדינה בכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת (להלן - הוועדה) מקיימת את הקשר של הכנסת עם מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור. הוועדה פועלת גם באמצעות ועדת משנה לענייני נציבות תלונות הציבור. מבקר המדינה משתתף בישיבות הוועדה. נציגי הגופים המבוקרים מופיעים גם הם בפני הוועדה, כאשר היא דנה בממצאי הביקורת הנוגעים לפעולותיהם.

1. במאי 1985 החלה הוועדה לקיים דיונים בדו"ח השנתי 35 של מבקר המדינה; ב-1.4.86 אישרה הכנסת את סיכומיה והצעותיה של הוועדה ל-12 נושאים מדו"ח זה.
2. הדו"ח השנתי ה-14 של נציב תלונות הציבור הונח על שולחן הכנסת ביום 20.11.85. ועדת המשנה של הוועדה החלה לדון בדו"ח זה בדצמבר 1985, והיא קיימה 14 ישיבות בהן דנה בתלונות מדו"ח זה.
3. במהלך השנה הנסקרת המציא מבקר המדינה לוועדה דו"חות על הביקורת במספר איגודים (כמפורט להלן); הוועדה קיימה דיונים בחלק מדו"חות אלה.
4. ביום 14.10.85 המציא מבקר המדינה לוועדה חוות דעת בנושא כפיפות עובדי רשות השידור בענייני משמעת. חוות הדעת הוכנה על פי בקשתה של הוועדה ביום 10.6.85, בהתאם לסעיף 21 לחוק מבקר המדינה.

משרד מבקר המדינה

1. ביום 24.5.85 פרש אלוף (מיל) רפאל ורדי, עו"ד מתפקידו כמנהל הכללי של משרד מבקר המדינה. על פי הצעת מבקר המדינה, מינתה ועדת הכספים של הכנסת, בהחלטתה מיום 3.7.85, את מר יאיר הורביץ, עו"ד, כמנהל הכללי של משרד מבקר המדינה. מר הורביץ כיהן בעבר כסגן פרקליט מחוז ירושלים, כסגן בכיר לפרקליט המדינה וכיועץ המשפטי לעיריית ירושלים. מר הורביץ נכנס לתפקידו ביום 7.7.85.
2. משרד מבקר המדינה מבצע את תפקידי הביקורת על ידי ארבע יחידות עיקריות שכל אחת מהן מופקדת על הביקורת בתחום מוגדר של המינהל הציבורי: (א) משרדי הממשלה ומוסדות המדינה; (ב) מערכת הבטחון; (ג) הרשויות המקומיות; (ד) האיגודים. המשרד הראשי הוא בירושלים, ובו המינהל ויחידות המטה - הייעוץ המשפטי, עריכת כתבי המשרד, ייעוץ לעניינים כלכליים והנדסיים ויחידות התכנון וההדרכה.
3. הביקורת על משרדי הממשלה מתנהלת ברובה בירושלים; הביקורת על מערכת הבטחון ועל רוב הרשויות המקומיות מתנהלת בתל אביב; הביקורת על הרשויות המקומיות שבצפון הארץ מתנהלת בחיפה; ביקורת האיגודים מתנהלת בשלוש הערים הגדולות.
3. לפי סעיף 24 לחוק מבקר המדינה נקבע תקציב המשרד על ידי ועדת הכספים של הכנסת, על פי הצעת מבקר המדינה. הוא מתפרסם יחד עם תקציב המדינה. תקציב המשרד לשנת הכספים 1985 על שינויו היה 10,282,420 שקלים חדשים.

לפי סעיף 25 לחוק מבקר המדינה מגיש מבקר המדינה, אחרי תום שנת הכספים, את הדו"ח הכספי של משרדו לוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת. לפי הדו"ח הכספי לשנת הכספים 1984, הסתכמה הוצאת המשרד למעשה, באותה שנה, ב-3,534 מיליון שקלים. בינואר 1986 היה תקן המשרד 501 משרות; מספר המשרות המאושרות היה 493.

פעולות הביקורת

1. דו"ח שנתי זה כולל את הביקורת על הגופים שבוקרו בתקופת הדו"ח ויחידותיהם העיקריות. גם בשנה הנסקרת - כבשנים קודמות - כללה הביקורת בדיקות מעקב אחר תיקון ליקויים, שנמסר עליהם בדו"חות שנתיים קודמים; ממצאי מעקב לגבי כמה מהם מופיעים בדו"ח שנתי זה.
2. בשנה הנסקרת ניתנו על ידי מבקר המדינה דו"חות על הביקורת כרשויות מקומיות ובגופים הקשורים אליהן כמפורט להלן:
עיריית חדרה, עיריית נצרת עילית, המועצה המקומית אור יהודה, המועצה האזורית עמק חפר, הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה "הגליל המרכזי", איגוד ערים ושירותי כבאות (חדרה) והמועצה הדתית יקנעם עילית.
כמועד הנחת דו"ח זה על שולחן הכנסת עמד מבקר המדינה לסכם ביקורת אפקית מקיפה במספר נושאים מרכזיים הנוגעים לפעולות הרשויות המקומיות ופיקוח משרד הפנים עליהם. ממצאי ביקורת בנושאים אלה וממצאי ביקורת נוספים על רשויות מקומיות ירכזו בקובץ.
3. בשנה הנסקרת נערכו פעולות ביקורת בכ-75 איגודים - חברות שהממשלה או גופים מבוקרים משתתפים בהנהלתם וגופים נתמכים על ידיהם. מבקר המדינה המציא לוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, במהלך שנה זו דו"חות על הביקורת באיגודים וביניהם: שיכון ופיתוח בע"מ, מקורות, חברת מים בע"מ, חברת החשמל לישראל בע"מ, מכרות נחושת תמנע בע"מ, מספנות ישראל בע"מ, חברת הנפט הלאומית בע"מ, פז נכסים (ישראל) בע"מ, פז חברת נפט בע"מ, קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל (רשימה מפורטת בפרק הדן על הביקורת באיגודים בדו"ח זה).

שיתוף פעולה בינלאומי

1. באפריל 1985 ביקר בארץ ד"ר א. וירט, האומבוסדמן של קנטון ציריך בשווייץ. הוא נפגש עם מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור וכן סייר בנציבות תלונות הציבור וקיבל הסברים על עבודתה.
2. באפריל 1985 ביקר ד"ר יורמה אלטו, האומבוסדמן הפרלמנטרי של פינלנד. בעת ביקורו בארץ הוא נפגש עם מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור ודן עמו על עבודת הנציבות.
3. במאי 1985 התקיים בטוקיו, יפן, הקונגרס השלישי והסמינר הבינלאומי השני של אירגון מוסדות הביקורת העליונים של מדינות אסיה, שישראל נמנתה על מייסדיו. את משרד מבקר המדינה ייצג ד"ר בנימין גייסט, משנה למנהל הכללי. הנושא המרכזי של הקונגרס והסמינר היה הגברת הנשיאה באחריות ציבורית באמצעות ביקורת המדינה. משרד מבקר המדינה הגיש לצורך הדיונים ניירות עבודה כשלושה נושאי משנה של המפגש.
4. באותו חודש נפגש ד"ר גייסט בושינגטון עם מבקר המדינה של ארצות הברית, מר ד. באושר, ועם סגן מבקר המדינה, מר ה. אשווגה. כפגישות נדונו בעיות ביקורת בנושאים מקרו-כלכליים, שיטות תכנון ושיטות הדרכה.
5. בדצמבר 1985 ביקר בארץ מר פרנסיסקו ס. טנטואיקו, מבקר המדינה של הפיליפינים ויושב ראש האירגון הבינלאומי של מוסדות ביקורת עליונים. הוא שהה בארץ חמישה ימים ונפגש מספר פעמים בשיחות עבודה עם מבקר המדינה וחבר עובדיו הבכירים. בעת שהותו נקבעו דפוסים להמשך שיתוף פעולה בין שתי המדינות בתחום המחקר וההדרכה לקידום ביקורת המדינה במישור הבינלאומי.

6. על פי הזמנת מבקר המדינה הפיליפיני ובשיתוף משרד מבקר המדינה, יצא בינואר 1986 פרופ' ע. שרקנסקי, פרופסור למינהל ציבורי באוניברסיטה העברית, לסידרת הרצאות ומפגשים במנילה, הפיליפינים, בנושאים של ביקורת המדינה, המינהל הציבורי וניהול חברות ממשלתיות. בנוסף לסדרת ההרצאות שנתן באוניברסיטת הפיליפינים, הוא גם טיפל בקביעת דפוסי שיתוף פעולה בין שתי המדינות בתחום המחקר על ביקורת המדינה.

7. באפריל 1986 ביקר בארץ מר פ.ג. קורדס, מבקר המדינה של הולנד. מר קורדס נפגש עם מבקר המדינה וחבר עובדיו הבכירים ושמע מפיהם הסברים על שיטות העבודה בישראל, במיוחד בתחום של תכנון, ביקורת כוללת וביקורת איגודים.

8. באפריל 1986 יצא עו"ד יאיר הורביץ, המנהל הכללי של משרד מבקר המדינה, לסידני אוסטרליה כדי לייצג את משרד מבקר המדינה בקונגרס הבינלאומי התלת-שנתי השביעי של מוסדות ביקורת עליונים. הנושאים העיקריים שנדונו בקונגרס הם: ביקורת פעולות, ביקורת תאגידים וביקורת על מערכת חשבונאות ממשלתית, אשר לגבי כולם הגישה ישראל ניירות עבודה לקונגרס. מר הורביץ הנחה את הדיונים באחד המפגשים בנושא ביקורת פעולות. מר הורביץ גם השתתף בסמינר בינלאומי של יומיים, מיד לאחר הקונגרס, בנושא ניהול ובקרה של מערכות מידע ממשלתיות אשר אורגן על ידי החבר הבינלאומי של ניהול פיננסי ממשלתי.

9. במהלך 1985 הכין משרד מבקר המדינה תרגום לאנגלית של פרקים נבחרים מדו"חות שנתיים ודו"חות מיוחדים והפיץ אותם בין מוסדות ביקורת בחוץ לארץ, ספריות, מוסדות מחקר ומעוניינים אחרים. פרסום זה, כמו פרסומים דומים בעבר, נתקבל בהערכה במוסדות ביקורת אחרים.

דו"ח שנתי 36 של מבקר המדינה